

A Könyvtárostánárok Egyesületének hozzászólása

...../2012. (.....)EMMI rendelet a
Sajátos nevelési igényű
gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai
oktatásának irányelve kiadásáról
c. tervezet

Egyesületünk örömmel vette, hogy az új SNI gyermekek neveléséről, oktatásáról szóló irányelvek is több ponton nevesítve tartalmazzák a könyvtári vonatkozásokat. A tanulás és a könyvtárhasználat fejlesztésének hatékonysága érdekében még az alábbi szempontokat ajánljuk megfontolásra, beépítésre.

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

A nyelvi-kommunikációs fejlesztés, a későbbi sikeres iskolai tanulás előkészítésének egyik módszere a mesékkel, gyermekkönyvekkel való munka. A mesékhez való kötődés, a könyves környezet pozitív élményként való megtapasztalása növeli a kommunikációs és később a tanulási motivációt.

A fentiek mellett a toleranciáról szóló mesék, történetek a gyermekek lelki, erkölcsi fejlesztését is szolgálják.

Így *javasoljuk* az óvodáskorúak nevelési irányelveibe a *mesék beépítését*.

A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

Az önálló és egész életen át tartó tanulás része, hogy a tanulók fokozatosan képessé válnak az információk megtalálására, felhasználására és ennek a fejlesztésnek a részeként az önálló könyvtárhasználatra. A könyvtárak által nyújtott távoli, internetes elérésű szolgáltatások és a kifejezetten fogyatékkal élőket segítő szolgáltatások (pl.: házhozszállítás, speciális eszközök, eszközkölcsönzés, speciális dokumentumok, digitalizálás) általános és helyi lehetőségeinek ismerete alapvető fontosságú az egyén tanulásfejlesztésben, és az önállóság alakításában. Ezen szolgáltatások ismerete, használatának képessége segít az egyén igényeihez igazodó tanulási környezet kialakításához.

Konkrét, szövegszerű javaslatok (dőlt betűvel) a fenti cél érdekében:

1.6. A kollégiumot is magában foglaló intézmények pedagógiai programja
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési, *könyvtárhasználati* technikák megtanulása, alkalmazása

2. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

2.2.4.1. Fejlesztési területek – nevelési célok

A tanulás tanítása

A mozgáskorlátozott tanulóknál fokozott figyelmet kell fordítani a tanulás összetevőinek tanítására, az egyénre szabott tanulás módszereinek (típusának, csatornájának) megválasztására, a könyvtárak nyújtotta speciális szolgáltatások megismertetésére ezzel elősegítve az önálló tanulás képességének kialakulását.

2.2.5. A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Informatika

A könyvtári informatika területén kiemelt jelentőségűek a távoli/internetes elérést biztosító szolgáltatások és a tanuló által elérhető könyvtárak (iskolai és települési) speciális, mozgáskorlátozottakat segítő szolgáltatásainak, lehetőségeinek megismerése.

3. A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

3.3.1.1. Fejlesztési területek - nevelési célok

A tanulás tanítása

- Ismerjék meg a könyvtárak látássérülteket segítő szolgáltatásait, az elektronikus könyvtárakat (pl: Magyar Elektronikus Könyvtár), azok tanulásban betöltött szerepét.

3.3.2. A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Informatika

- A könyvtári ismeretek tartalmazza a Braille-, valamint az elektronikus könyvtárak használatát és a könyvtárak egyéb web2-es és látássérülteknek szóló szolgáltatásait.

3.4.1.1. Fejlesztési területek - nevelési célok

- A tanulók sajátítsák el az iskolai könyvtár, az internet használatát, ismerjék meg a könyvtárak látássérülteket segítő szolgáltatásait, az elektronikus könyvtárakat (pl: Magyar Elektronikus Könyvtár), azok tanulásban betöltött szerepét.

3.4.2. A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Informatika

- A könyvtárhasználat az iskolai könyvtár használatánra korlátozódik azzal a kiegészítéssel, hogy a túl segíti a gyermekeket hogy megtanuljanak megismeretlen könyvtárban segítséget kérni és ezúton tájékozódni. *A könyvtári informatika területén kiemelt jelentőségűek a távoli/internetes elérést biztosító szolgáltatások és a tanuló által elérhető könyvtárak (iskolai és települési) speciális, látássérülteket segítő szolgáltatásainak, lehetőségeinek megismerése.* Lehetőség szerint ismerjék meg az elektronikus könyvtárat és igénybevetelét, a látássérülteket érintő információkat közlő weboldalakat.

4. A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

4.2.2.1. Kiemelt fejlesztési feladatok

A tanulás tanítása

Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készségszintű használatát. *Ismerjék meg a különböző típusú könyvtárak hallássérülteket támogató szolgáltatásait.*

4.3.3. A Nat és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Informatika

A könyvtári informatika területén kiemelt jelentőségűek a távoli/internetes elérést biztosító szolgáltatások és a tanuló által elérhető könyvtárak (iskolai és települési) speciális, hallássérülteket segítő szolgáltatásainak, lehetőségeinek megismerése.

4. 6. 2. 1. Kulcskompetenciák fejlesztése

A hatékony önálló tanulás

Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet). *A könyvtárak hallássérülteket segítő szolgáltatásainak, lehetőségeinek megismerése.*

5. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

5.5.5.8. Informatika

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az ~~informatikai~~ *könyvtári és interneten elérhető* ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika és a *könyvtárak* eszközszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése. *Az információkeresés és –felhasználás algoritmusának megismertetése.*

Fejlesztési feladatok

- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása. *Eligazodás az iskolai könyvtárban.*

7. A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének elvei

7.2.4.1. Fejlesztési területek, nevelési célok

Tanulás tanítása

A beszéd fogyatékos tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, *információforrások, könyvtári szolgáltatások* egyéni ismeretsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszéd fogyatékos tanulók esetében kiemelt szerepe van.

8. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

8.2.5.1. A Nat fejlesztési területei-nevelési célok

A tanulás tanítása

A tanulási folyamatban az élő nyelv és a szociális közvetítés megnehezíti, míg a vizuális információhordozók alkalmazása segíti a világ megismerését, *így a könyvtári szolgáltatások lehetőségeinek megismerése segíti a fejlesztést.* Az állandósághoz való ragaszkodás oldása, valamint az egyén motivációs lehetőségeinek ismerete és kiaknázása kulcsfontosságú a tanulás szempontjából.

Reméljük, észrevételeinkkel, javaslatainkkal tudjuk azt a célunkat támogatni, hogy a magas színvonalú iskolai nevelő-oktató munkát a lehető leghatékonyabban támogassa az iskolai könyvtári szolgáltatás, a könyvtárostanárok/tanítók szakértelme is. Egyesületünk szakértői további segítséget is szívesen nyújtanak.

Budapest, 2012. július 25.

Dömsödy Andrea
alelnök

Szakmári Klára
elnök